

נב דין מי ששָׁהָה לבוא לבית הכְּנֶסֶת עַד יִשְׁתַּבַּח, ובו סעיף אָהֳדָה:

א. (א) *אם בא לבית הכְּנֶסֶת ומצא צבור (ב) בסוף פסוקי (ג) דְּזִמְרָה (ד) אומר ברוך שֶׁאָמַר עַד מְהֵלָּה בַּתְּשׁוּבוֹת, וְאַחֵר כִּף תִּהְיֶה לְדוֹד עַד מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּהָ, וְאַחֵר כִּף תִּלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם עַד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קְרוֹבוֹ הַלְלוּהָ, וְאַחֵר כִּף תִּלְלוּ אֶל בְּקָדְשׁוֹ עַד כָּל הַנִּשְׁמָה תִּתְהַלֵּל יְהי. הגה ואם יש לו שהות (ה) יותר יאמר הודו לה' (ו) קראו (ז) עד והוא רחום, וידלג עד והוא רחום שְׁקָדָם אֲשֶׁרִי, כי בנתיים אינו רק פסוקים (ח) מְלַקְטִים (תהלות מיימנו פרק ו מהלכות תפלה), וְאַחֵר כִּף יִשְׁתַּבַּח, וְאַחֵר כִּף יוֹצֵר וְקִרְיָאת שְׁמֵעַ וּבִרְכוּתִיהָ, וְיִתְפַּלֵּל עִם הַצָּבֹר. יֵאָמֵר אֵין שְׁהוּת כָּל כִּף, יִדְלַג גַּם מִזְמוֹר תִּלְלוּ אֶת יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם. הגה אם עוד אין שהות, לא יאמר רק ברוך שֶׁאָמַר וְתִהְיֶה לְדוֹד וְיִשְׁתַּבַּח (הרא"ש וחרב רבנו יונה פרק אין עמודין). יֵאָמֵר כִּכֵּר הַתְּחִילֹה הַצָּבֹר יוֹצֵר וְאֵין שְׁהוּת לומר פסוקי דְּזִמְרָה אֲפִלּוּ בְּדִלּוּג, (י) יִקְרָא קִרְיָאת שְׁמֵעַ (י) וּבִרְכוּתִיהָ עִם הַצָּבֹר (י) וְיִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם, וְאַחֵר כִּף יִקְרָא כָּל פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה בְּלֹא בְּרַכָּה שְׁלִפְנֵיהֶם וְלֹא שֶׁל (כ) אֲחֵרֵיהֶם. הגה (כ) * ומִכָּל מְקוֹם יֵאָמֵר

שְׁעֵרֵי תְּשׁוּבָה

ס דְּזִמְרָה. עֵין בְּאֵר הַיֵּטֵב, וּבִשְׁלֵמִי צָבֹר כְּתֹב בְּשֵׁם מוֹדֵי מִיִּשְׁרָיִם דָּאִין חִלּוּף בְּהָא, דְּאֲפִלּוּ מִי שְׁאִינוּ רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל בְּתַמִּידוֹת עִם הַצָּבֹר שְׁאִינוּ מְשִׁיבִים כִּף כָּל מְקוֹם מְקוֹם אִם אֵרַע לוֹ אִיזָה פַּעַם שְׂבָא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִצָּא צָבֹר בְּסוּף פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה יַעֲשֶׂה כְּמוֹ שְׂתוּבָה בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ דָּעַל כָּל פְּנִים יֵשׁ לוֹ לִזְמוֹת בְּפַעַם זֶה כִּי, וּבְסִפֵּי יוֹסֵף אֵמֵן כְּתֹב עַל דְּבָרֵי הַשְּׁלָחוֹן עֲרוּךְ שְׁמִי שְׁאִינוּ רָגִיל לְהַשְׁמִיעַ לְהַתְפַּלֵּה וְאִם יִתְפַּלֵּל כִּנְיָל אֵז עַל הָרֵב לֹא יוֹכֵל לומר הַזְמִירֹת הַקְּבָרִים קִדְּם תְּפִלָּה וְנִסְתִּיד בְּרִית בְּרוּךְ שְׁאָמַר וְיִשְׁתַּבַּח, אֵז אֵין לוֹ לַעֲשׂוֹת מְטַבֵּעַ שְׂשִׁבֵעַ תְּקִמִּים בְּבִרְכוֹת, וּבִשְׁלֵמִי צָבֹר כְּתֹב דְּזִיזוֹסֵף אֵמֵן לֹא קָאָמַר אֵלֶּא בְּהֵאֵר חָנָא שְׂעַל הָרֵב כִּי, וְגַם שְׂעַל הַקְּפִידֵי רַק עַל בְּרִית בְּרוּךְ שְׁאָמַר וְיִשְׁתַּבַּח דְּהֵינִי, שְׁהוּא מִתְאַחֵר עַד שִׁיִּצְטָרֵךְ לְהַתְחִיל יוֹצֵר אִזֵּר שְׁמִסְתִּיד הַבְּרִכוֹת לְגַמְרִי, אֲבָל מִי שִׁיבֹל לומר הַבְּרִכוֹת עִם קָצֵת זְמִירוֹת יֵשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת כְּשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ וְכִמוֹ שְׂתוּבָה הַקְּבָרִים צָבִי זִיל, עֵין שֵׁם. וְאֵמֵן כָּל זֶה מִדִּי בְּמִתְאַחֵר, אֲבָל מִי שִׁדְרָכּוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּמִתְחַל וּבְכֻנָּה וְאֵין שְׂבָא בְּתַחֲלֵת תְּפִלָּה אֵין יִכּוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּעֵזָה, לֹא יִחַלֵּל לְהִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם וְחַד מִיָּין שְׁהוּא מִתְחִיל לֵאסֵר וּבְמִתְחַל, וְאִם יִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם בְּעֵזָה נִסְתִּיד הַפְּתוּחָה,

הַצָּבֹר, הַהוּת יֵשׁ נִחְלִין, כְּגֹן אֲבִרְהִם: (ס) אֲחֵרֵיהֶם, דְּהֵינִי, בְּרוּךְ שְׁאָמַר וְיִשְׁתַּבַּח:

בְּאֹר הַלֵּכָה

א * ומִכָּל מְקוֹם יֵאָמֵר וכו'. עֵין בְּמִשְׁנֵה בְּרוּרָה מַח שְׂתַבְּכֵנוּ שְׁחַמְאֵר מְרָדְכִי חוֹלֵק עַל חֲפָרִי תְּדֵשׁ, הַגַּם דְּבִשְׁעֵרֵי תְּשׁוּבָה לְעִיל בְּסִימָן ו בְּשֵׁם הַשְּׁלֵמִי צָבֹר כְּתֹב דְּחַמְאֵר מְרָדְכִי רַק מִקְּשָׁק עֲלֵי, הַמַּעַן בּוֹ יִרְאֵה וְלֹא כֵן הוּא, וְיִצָּא לְהַשְׁלֵמִי צָבֹר זֶה מִמַּח שְׂתַבְּכֵנוּ שֵׁם הַמַּאֲמֵר מְרָדְכִי בְּסוּף שְׁמִכָּל מְקוֹם פַּעַם

סִימָן לוֹ כְּתֹב, שְׂמָה שְׂתַבְּכֵנוּ בְּסוּף הַחֵר שִׁישׁ לְהִתְפַּלֵּל עַל הַסֵּדֶר, הֵינִי, כְּשִׁאֲנוּ מִתְפַּלֵּל עִם הַצָּבֹר, אֲבָל אִם אֲחֵר לֵבֵית הַכְּנֶסֶת וְכֹא כְּשֶׁהַצָּבֹר מִתְפַּלֵּל, כִּלֵּי עֲלֵמָא מוֹדוּ דִּידֵלֵג כְּדִי לְהִתְפַּלֵּל בְּצָבֹר, וְכֵן פִּסְק הַפִּיר תְּדֵשׁ בְּסִימָן ג. וְאֲפִלּוּ (א) מִי שְׁאִינוּ רָגִיל לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצָּבֹר בְּתַמִּידוֹת, שְׁאִינוּ מְשִׁיבִים כָּל כִּף, מִכָּל מְקוֹם אִם אֵרַע לוֹ אִיזָה פַּעַם שְׂבָא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִצָּא הַצָּבֹר בְּסוּף פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה, יַעֲשֶׂה כְּמוֹ שְׂתוּבָה בְּשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ, דָּעַל כָּל פְּנִים יֵשׁ לוֹ לִזְמוֹת בְּפַעַם זֶה לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצָּבֹר, וְעֵין בְּשְׁעֵרֵי תְּשׁוּבָה דְּדוּקָא אִם יוֹכֵל לומר עַל כָּל פְּנִים בְּרוּךְ שְׁאָמַר וְיִשְׁתַּבַּח, וְעֵין מַח שְׂתַבְּכֵנוּ לְקַמֵּן בְּשֵׁם הַמִּשְׁכָּנוֹת יַעֲקֹב: (ב) בְּסוּף פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה. רֹדֶפָה לומר, אֲחֵר שְׁנֵיתֵי הַתְּפִלָּה עַל רֹאשׁוֹ הֵינִי עוֹמְדִים הַצָּבֹר בְּסוּף פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה. וְעֵין כְּתִי אֵדֵם שְׂתַבְּכֵנוּ, דָּאֵם נִתְאַחֵר לֵבֵית יִרְאֵה עַל כָּל פְּנִים לומר קְדָם שְׁתַּחֲלִיל לְהִתְפַּלֵּל בְּרִכַּת עַל נִסְתִּיל דֵּיִם אֲחֵרֵי נִשְׁמָה וּבְרִכַּת הַתּוֹרָה וְרָאִי לֹא הֵינִי, רֵדֶת הַפִּיר תְּדֵשׁ בְּכָלֵהי נִשְׁמָה שְׂלֹא יֵאָמֵר אֲחֵר הַתְּפִלָּה, כִּי יִצָּא בְּכַרְכַּת מִזְמֶה הַקְּתִיִּים, וְעֵין בְּסוּף הַסִּימָן מַח שְׂתַבְּכֵנוּ כְּנֹה, וּבְכַרְכַּת הַתּוֹרָה יֵשׁ בְּרֵחַת כְּנֹה בְּסִימָן מו סִימָן ח אִם לֹא לומר מִדִּי אֲחֵר הַתְּפִלָּה, עֵין שֵׁם, וְנִסְתִּיל תְּדֵשׁ לֹא נִתְקַן רַק קְדָם הַתְּפִלָּה: (ג) אֲמֵר וכו'. כְּדִי שִׁיחֵה יִכּוֹל לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצָּבֹר, כִּי הַתְּפִלָּה עִם הַצָּבֹר רְצוּנָה וּמִקְבָּלָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: (ד) יוֹתֵר, רֹדֶפָה לומר, יוֹתֵר מִכְּדִי שְׁעוֹר הַאֲמִירָה מִתְהַלֵּל לְדוֹד וְכָל הַלְלוּיֹת עַד כָּל הַנִּשְׁמָה תִּתְהַלֵּל יְהי, דָּהֵם קוֹדְמִים מִדִּינָא לְאֲמִירַת הוֹדוּ, שְׁהֵם הֵם עֶשֶׂר פְּסוּקֵי דְּזִמְרָה וְגַם אֲבִרְהִם וְהַרְ"א. וְכֹתֵב הַמַּגֵּן אֲבִרְהִם עוֹד, דְּאֲמִירַת וְיִכְבֹּרְךָ דְּוִיד עַד לְשֵׁם תְּפָאֲרָתָה גַם כֵּן קוֹדֵם לְהוֹדוּ לְדִי קְרָא, אֲבָל לֹא קְדָם הַלְלוּיָה: (ה) עַד וְהוּא רְחוּם. כְּתֹב כְּתִי אֵדֵם, בְּשִׁבְתֵּי דִּלְג הַמְּזוֹמֹרִים שְׁמוּסִיפִין בְּשִׁבְתֵּי מִן לְמַנְצָה עַד יְהִי כְבוֹד וְיֵאָמֵר כְּמוֹ כְּתֹב, כִּי הֵם תְּדִירִים, וְאִם יֵשׁ שְׁהוּת יוֹתֵר יֵאָמֵר לְמַנְצָה וְלְדוֹד כְּשִׁנּוּתוֹ וְתְּפִלָּה לְמַשְׁה, וְהֵם קוֹדְמִים לְשֹׁאֵר מְזוֹמֹרִים וְנִרְאִיתָא בְּזוּרִין. עוֹד כְּתֹב דְּבִשְׂבָת מִתְּכִיב לומר נִשְׁמַת וְהוּא נִקְרָאת וּבְסִימָן קיז) בְּרִכַּת הַשִּׁיר, וּמוֹטֵב שִׁדְלֵג מְזוֹמֹרִים, וְאִם אֵין לוֹ שְׁהוּת כָּלל, יֵאָמֵר בְּרוּךְ שְׁאָמַר וְתִהְיֶה לְדוֹד וְנִשְׁמַת וְיִשְׁתַּבַּח, עֵין שֵׁם: (ו) יִקְרָא קִרְיָאת שְׁמֵעַ. וּבְשִׁבְתֵּי מִשְׁכָּנוֹת יַעֲקֹב הָאֲרִיךְ כְּנֹה וְהוֹכִיחַ דְּבִרְכַּת בְּרוּךְ שְׁאָמַר וְיִשְׁתַּבַּח תְּקַנָּה קְדוּמָה הִיא מִימֵי הַתַּנְאִים, וְעַל כֵּן מוֹטֵב לְהִתְפַּלֵּל בִּיחִידִי מִשְׁדִּלֵּג לְגַמְרִי בְּרִכַּת בְּרוּךְ שְׁאָמַר וְיִשְׁתַּבַּח. אֵךְ (א) אִם לֹא יִצְטָרֵךְ לְדִלְג לְגַמְרִי, שִׁיכֵל לֵאמֹר בְּרוּךְ שְׁאָמַר וְאֲשֶׁרִי וְיִשְׁתַּבַּח בְּעַת שְׁתַּחֲנוּן מֵאֲרִיךְ הַמְּלוֹת מִיִּצֵּר וְהִלָּאָה, לְכִלֵּי עֲלֵמָא יַעֲשֶׂה כֵן, דְּעֶשֶׂר קְפִידָא הוּא שִׁיחְתַּלֵּל תְּפִלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה עִם הַצָּבֹר בְּלַחֵשׁ. אֵךְ פִּשּׁוּט דָּכֵל זֶה הוּא בְּתַנָּא דָּעַל יְדִי זֶה לֹא יִסְתַּר מִצְוַת קִרְיָאת שְׁמֵעַ בְּדִין הַמְּבָאָר לְקַמֵּן בְּסִימָן סא דָּלֵא דְּחִינֵן מְלָקִים הַמְּצוּה בְּתַקוּנָה בְּשִׁבְלֵי תְּפִלָּה בְּצָבֹר: (ז) וְיִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם. אֲבָל אִם לֹא יִגִּיעַ לְתְּפִלַּת צָבֹר שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה אֲפִלּוּ אִם יִתְחִיל בְּיוֹצֵר אִזֵּר, לֹא יִתְחִיל כָּלל לְכִלֵּי עֲלֵמָא, רַק יִתְפַּלֵּל בְּסֵדֶר בְּלֹא הַצָּבֹר, וְלֹא יִתְפַּלֵּל הַשְּׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה לְכַד עִם הַצָּבֹר, דְּסִמְכִית גְּאֻלָּה לְתַפְלָה בְּשִׁתְרִית עֲדִיף מִתְפַּלָּה בְּצָבֹר וְכִי יוֹסֵף וְדִרְכִּי מִשָּׁה בְּסִימָן וכו'): (ח) אֲחֵרֵיהֶם. דְּהֵינִי בְּרוּךְ שְׁאָמַר וְיִשְׁתַּבַּח, כִּי לֹא נִתְקַנָּה לְרֵב הַפּוֹסְקִים כִּי אִם קְדָם הַתְּפִלָּה: (ט) וּמִכָּל מְקוֹם יֵאָמֵר. רֹדֶפָה לומר, (א) שְׂמִתְכִּיב לְאֵמֵר אֲחֵר הַתְּפִלָּה אִם לֹא אֲמֵרֵן קְדָם הַתְּפִלָּה. וְעֵין לְעִיל בְּסִימָן מו סִימָן ח לְעֵנִין בְּרִכַּת הַתּוֹרָה, וּבְמִשְׁנֵה בְּרוּרָה שֵׁם בְּסִימָן קסז יז מַח שְׂתַבְּכֵנוּ בְּשֵׁם אֵלֵיהָ רְבָה, וְעֵין בְּפִירִי תְּדֵשׁ שְׂתַבְּכֵנוּ, דָּגַם בְּרִכַּת אֵלֵהִי נִשְׁמָה לֹא יֵאָמֵר אֲחֵר הַתְּפִלָּה, שְׂכִבְרִי יִצָּא בְּכַרְכַּת מִתִּיה מְתִים, וְעֵין בְּפִירִי מְגִדִּים שְׂכִבְתֵּי דְּמִדְּבָרֵי תְּרַמ"א לֹא מְשִׁמַּע כֵּן, וְכֵן בְּסִפֵּר מִאֲמֵר מְרָדְכִי חוֹלֵק עֲלֵי, וְכֵן בְּשְׁעֵרֵי תְּשׁוּבָה בְּסִימָן ו, כְּתֹב דְּמִסְתַּבֵּר דָּלֵא יִצָּא, וְכֵן מְשִׁמַּע מְבָאֵר הַגִּר"א בְּסִימָן זֶה, וְעֵין בְּכָאֹר הַלֵּכָה, וּמִכָּל מְקוֹם יוֹתֵר טוֹב לְכַתְּחִלָּה לְצֵאת אֲלַבָּא דְּכָלֵי עֲלֵמָא, דְּהֵינִי שְׂאֵם הַתְּחִיל כִּכֵּר לְהִתְפַּלֵּל וְשִׁבְתֵּי מְקוֹדֵם בְּרִכַּת אֵלֵהִי נִשְׁמָה, יְכֹן בְּפִירֵשׁ בְּכַרְכַּת וְנִתְקַנָּן

שְׁעֵרֵי הַצִּיּוֹן

א (ב) בְּאֹר הַיֵּטֵב: (ג) פְּסוּקֵי מְרָדְכִי: (ד) פְּסוּט: (ה) תְּגִירָא:

לוח עמוד הימני: יום א כג חשרי תשסג < יום ב כד אלול תשסד < יום ג א אלול תשסב < יום ד ו אב תשעז < יום ה טו תמוז תשסב

א תהלות מלכותי בשם
ספר התורה, ב טור
בשם ר' שרתא, ג טור
בשם רבנו יונה בשם
רבנו יונה.